

EDUSKUNNAN VASTAUS 39/2012 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ydinenergiain muuttamisesta

Asia

Hallitus on vuoden 2011 valtiopäivillä antanut eduskunnalle esityksensä laiksi ydinenergiain muuttamisesta (HE 145/2011 vp).

Valiokuntakäsittely

Talousvaliokunta on antanut asiasta mietinnön (TaVM 3/2012 vp).

Päätös

Nyt koolla oleva eduskunta on hyväksynyt seuraavan lain:

Laki

ydinenergiain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan ydinenergiain (990/1987) 2 §:n 4 momentti, 3 §:n 1 momentin 9 ja 10 kohta, 7 i §:n 3 momentti, 7 l §:n 2 momentti, 7 q §:n 2 momentti, 43 §:n 2 momentti, 53 a §:n 2 momentti, 60 a § ja 63 §:n 1 momentin 8 kohta,

sellaisina kuin ne ovat, 2 §:n 4 momentti, 3 §:n 1 momentin 9 ja 10 kohta, 7 i §:n 3 momentti, 7 l §:n 2 momentti, 7 q §:n 2 momentti, 43 §:n 2 momentti, 53 a §:n 2 momentti ja 63 §:n 1 momentin 8 kohta laissa 342/2008 ja 60 a § laeissa 870/1999 ja 342/2008, sekä

lisätään 3 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 1420/1994, 342/2008 ja 269/2011, uusi 11—13 kohta, 55 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 1420/1994 ja 342/2008, uusi 5 momentti, 63 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 738/2000 ja 342/2008, uusi 9 kohta ja 75 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 342/2008 ja 622/2011, uusi 4 momentti, jolloin nykyinen 4 momentti siirtyy 5 momentiksi, seuraavasti:

2 §

Lain soveltamisala

Ydinaineiden sekä 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen aineiden, laitteiden, laitteistojen ja tietoaaineiston viennistä säädetään kaksikäyttötuotteiden vientiä, siirtoa, välitystä ja kauttakul-

kua koskevan yhteisön valvontajärjestelmän perustamisesta annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 428/2009 sekä kaksikäyttötuotteiden vientivalvonnasta annetussa laissa (562/1996). Jos ydinaine tai edellä tarkoitettu muu aine on samalla tämän lain 3 §:ssä tarkoitettua ydinjätettä, sovelletaan sen vientiin tämän lain säännöksiä.

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

9) *viennillä* Suomesta tai Suomen alueen kautta tapahtuvaa vientiä toiseen valtioon;

10) *tuonnilla* tuontia toisesta valtiosta Suomeen;

11) *tarkastuslaitoksella* organisaatiota, joka todentaa ydinlaitosten rakenteiden ja laitteiden suunnittelun ja valmistuksen vaatimustenmukaisuutta sekä tekee niiden käytönaikaisia tarkastuksia;

12) *testauslaitoksella* organisaatiota, joka suorittaa erikoisosaamista vaativia testaustoimenpiteitä;

13) *pätevointielimellä* riippumatonta asiantuntijaelintä, joka suunnittelee, toteuttaa, arvioi ja todistaa rikkomattomien testausten pätevointejä.

7 i §

Henkilöstö

Luvanhaltijan on nimettävä henkilöt, joiden vastuulla on huolehtia ydinlaitoksen valmiusjärjestelyistä, turvajärjestelyistä ja ydinmateriaalivalvonnasta. Vastuuhenkilöksi ja hänen varahenkilökseen voidaan nimetä vain Säteilyturvakeskuksen kunkin tehtävän osalta erikseen hyväksymät henkilöt.

7 l §

Turvajärjestelyt

Ydinlaitoksella on oltava turvajärjestelyjen suunnitteluun ja toimeenpanoon koulutettuja turvahenkilöitä (*turvaorganisaatio*). Ydinlaitoksen toimintaan liittyvän ydinmateriaalin tai ydinjätteen kuljetuksen ja varastoinnin turvaamiseksi on oltava turvahenkilöitä.

7 q §

Yleiset turvallisuusmääräykset

Ydinvoimalaitoksen turvallisuutta koskevat turvallisuusmääräykset voidaan valtioneuvoston asetuksella säätää tarvittavilta osin koskemaan myös muita ydinreaktorilla varustettuja ydinlaitoksia. Ydinvoimalaitoksen valmiusjärjestelyjä koskevat turvallisuusmääräykset voidaan valtioneuvoston asetuksella säätää tarvittavilta osin koskemaan myös muita ydinlaitoksia ja ydinjätteiden kuljetuksia.

43 §

Vastuumäärän ja rahastotavoitteen vahvistaminen

Työ- ja elinkeinoministeriö vahvistaa kalenterivuoden lopussa kunkin jätehuoltovelvollisen kuluvan kalenterivuoden vastuumäärän sekä tekee päätöksen vastuumäärästä sitä seuraaville kahdelle vuodelle. Samalla ministeriö vahvistaa rahastotavoitteen seuraavalle vuodelle. Ministeriö voi poiketa edellä tarkoitettusta aikataulusta, jos siihen on perusteltu syy.

53 a §

Ydinlaitoksen haltijalta kerättävä maksu

Edellä 1 momentissa säädetty velvollisuus täytetään maksamalla Valtion ydinjätehuolto-rahastoon vuosittain maksu, joka on 260 euroa kultakin luvassa ilmoitetulta nimellislämpötehon megawatilta tai periaatepäätöksessä ilmoitetulta suurimman lämpötehon megawatilta tai, jos periaatepäätöksen nojalla on haettu rakentamislupaa, lupahakemuksessa ilmoitetulta nimellislämpötehon megawatilta. Valtioneuvoston asetuksella voidaan tämä euromäärä säätää pienemmäksi.

55 §

Valvontaviranomainen

Sen jälkeen kun eduskunta on päättänyt jättää voimaan yleiseltä merkitykseltään huomattavan ydinlaitoksen rakentamista koskevan periaatepäätöksen, Säteilyturvakeskus voi periaatepäätöksen haltijan pyynnöstä tarkastaa ydinlaitosta ja sen järjestelmiä, tarkastaa ja hyväksyä laitteita ja rakenteita koskevia suunnitelmia sekä tarkastaa ja valvoo yksittäisten laitteiden ja rakenteiden valmistusta. Laitospaikalla ei kuitenkaan saa aloittaa ydinturvallisuuteen vaikuttaviin rakenteisiin liittyviä töitä ennen rakentamisluvan myöntämistä. Säteilyturvakeskuksen tarkastamia ja hyväksymiä rakenteita ja laitteita voidaan käyttää ydinlaitoksen rakentamiseen vain, jos ne ovat rakentamisluvan mukaisia.

60 a §

Painelaitteiden, rakenteiden ja mekaanisten laitteiden valvonta ja tarkastus

Säteilyturvakeskus hyväksyy ydinteknisten painelaitteiden valmistajan tehtäviinsä sekä tarkastuslaitoksen, testauslaitoksen ja pätevöintieliimen suorittamaan ydinlaitosten painelaitteiden, teräs- ja betonirakenteiden sekä mekaanisten laitteiden tarkastustoimintaan kuuluvia tehtäviä Säteilyturvakeskuksen osoittamassa laajuudessa. Säteilyturvakeskus valvoo tarkastuslaitoksen, testauslaitoksen ja pätevöintieliimen toimintaa.

Tarkastuslaitoksen, testauslaitoksen ja pätevöintieliimen hyväksymisen edellytyksenä on, että ne ovat toiminnallisesti ja taloudellisesti riippumattomia ja että niillä on vastuuvakuutus. Lisäksi valmistajalla, tarkastuslaitoksella, testauslaitoksella ja pätevöintieliimellä on oltava kehittynyt laatujärjestelmä, ammattitaitoinen ja kokenut henkilökunta sekä valmistuksen ja toiminnan edellyttämät asianmukaisesti kelpoitetut menetelmät, laitteet ja välineet. Hyväksymismenettelystä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Jos painelaitteiden valmistaja, tarkastuslaitos, testauslaitos tai pätevöintieliin ei enää täytä hyväksymisen edellytyksiä tai on olennaisella tavalla laiminlyönyt tai rikkonut tässä laissa tai lain nojalla säädettyä velvollisuutta tai rajoitusta tai päätöksessä annettua määräystä eivätkä annetut huomautukset ja varoitukset ole johtaneet toiminnassa esiintyneiden puutteiden korjaamiseen, Säteilyturvakeskus voi peruuttaa hyväksymisen. Jos turvallisuuden varmistamisen kannalta perustellut syyt vaativat, Säteilyturvakeskus voi, varattuaan asianomaiselle yhteisölle tai laitokselle tilaisuuden tulla kuulluksi, muuttaa hyväksymispäätöksessä asetettuja vaatimuksia ja ehtoja.

Säteilyturvakeskus määrittelee turvallisuuden kannalta vähemmän merkittävät ydintekniset painelaitteet, joiden valmistajaa ja testauslaitosta ei ole tarpeen hyväksyä tehtäviinsä 1 momentissa säädetyllä tavalla, sekä vastaavin perustein teräs- ja betonirakenteet ja mekaaniset laitteet, joiden testauslaitosta ei ole tarpeen hyväksyä tehtävänsä 1 momentissa säädetyllä tavalla. Näiltä osin Säteilyturvakeskuksen on asetettava tarpeelliset valmistajan ja testauslaitoksen pätevyyttä koskevat vaatimukset, joiden täytyminen luvanhaltijan on voitava osoittaa.

Tarkastuslaitoksen on tässä laissa tarkoitettuna julkisia hallintotehtäviä hoitaessaan noudatettava, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999), sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003), hallintolaissa (434/2003), kielilaissa (423/2003) ja saamen kielilaissa (1086/2003) säädetään. Tarkastuslaitoksen palveluksessa olevaan työntekijään sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

63 §

Valvontaoikeudet

Säteilyturvakeskuksella on tässä laissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä ja määräyksissä sekä Suomea velvoittavissa ydinenergia-alan

kansainvälisissä sopimuksissa edellytettyä valvontaa varten oikeus:

8) ottaa ympäristönäytteitä ja käyttää säteilyn havaitsemiseen ja mittaamiseen tarkoitettuja laitteita ydinaseiden leviämisen estämiseksi tarpeellista valvontaa varten, jotta voidaan varmistua siitä, että 2 §:n 1 tai 2 momentin mukaista toimintaa ei harjoiteta luvottomasti ja että annetut tiedot pitävät paikkansa;

9) tutkia ydinenergian käytössä havaittu normaalia poikkeava tapahtuma tai menettely, jolla on tai saattaa olla olennaista merkitystä ydinenergian käytön turvallisuuden kannalta; tutkinnan suorittaja voi kuulla myös muuta kuin luvanhaltijan palveluksessa olevaa, tutkittavaan asiaan osallista tai siitä muuten tietävää henkilöä.

75 §

Muutoksenhaku ja päätöksen täytäntöönpano

Tarkastuslaitoksen päätökseen saa vaatia oikaisua päätöksen tehneeltä tarkastuslaitokselta. Oikaisuvaatimusmenettelystä säädetään hallintolaissa. Päätökseen, jonka tarkastuslaitos antaa oikaisuvaatimuksen johdosta, haetaan valittamalla muutosta hallinto-oikeudelta siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Sen 60 a § ja 75 §:n 4 momentti tulevat kuitenkin voimaan vasta 1 päivänä lokakuuta 2012.

Helsingissä 29 päivänä toukokuuta 2012